

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De poena VVilhelmi comitis Iuliacensis, cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

verò admirantibus, dæmonem adjuravit, & exiuit, cadauere mox corruente ac fœtente: & intellexerunt omnes idem corpus à dæmone diu fuisse ludificatum. **APOLLONIVS:** Non dubito, quin dæmones valde illorum animas torqueant, quorum corpora in præfenti sic ludificant. **CÆSARIVS:** Verum dicis. Nunc reuertamur ad tormenta tyrannorum, quia hæc per occasionem dicta sunt.

CAPVT V.

IN villa Edenig, quæ in territorio Bonnensi est sita, miles quidam nobilis Walterus nomine habitans, erat tam domui nostræ quàm ordini satis obsequiosus. Hic cùm tempore quodam grauiter infirmaretur, solusque jacêret, diabolus illi ad pedes lectuli visibiliter apparuit: erat autè, sicut ipse nobis tetulit, facies eius ad instar simeæ disposita, cornua habens caprina: in cuius aspectu cùm terretur, postea confortatus, ait: Quis vel quid es, vnde venis, vel quid quæris? Respondit mōstrum: Diabolus sum, animam tuam tollere veni. Dicente milite: Recede lector, certè animam meam nō tolles, Christo me cōmendo. Subjunxit ille: Waltere, si mihi consenseris, homagiūque feceris, non solūm incolumitati te restituam, quin etiam super omnem tuam progeniem te ditabo. Respōdit miles: Satis habeo, de diuitijs tuis fallacibus nō curo: vnde ergo tibi thesauri? Infra terminos, inquit, curiæ tuæ, infiniti occultantur. Cum quo cū miles iam loqui delectaretur, ait: Dic mihi vbi est anima domini mei Wilhelmi comitis Iuliacensis nuper defuncti? Respondit diabolus: Nosti castra vicina Wolkenburg & Drachenfels? Noui inquit. Et ille: Per fidem meam tibi dico, si ferrea essent, tam castra, quàm eorum montana, & in illum locum mitterentur, vbi anima VVilhelmi est, antequam supercilium superius inferiori iungi posset, liquefierent. Quo dicto, mox cachinnando subjunxit: Ardor iste, balneum lacteum ei est, in futura, quando corpus suum anima resumet, tunc primūm pœnam debitam recipiet. Requisitus de anima Henrici comitis Seynensis,
respon-

respondit: Cerrè nos illam habemus; de poena tamè illius nihil expressit. Adiecit etiam interrogare illum de patre suo: ad quod respondit ille: Viginti annis & vno illum habuimus, sed monocula illa; & caluus ille atque pediculosus, qui in solario jacet, nobis eum abstulerunt, monoculam vocauit uxorem eius; quæ pro anima eius iugiter lachrymando, oculum vnum perdidit: caluum dixit filium eius Theodericum monachum nostrum, qui ad videndum germanum eodem tempore aduenerat. Interrogatus verò de prædicta matrona, respondit: Verè nunquam potestati nostræ addicta est, eo quòd mulier bona esset ac sancta: Fratrem autem tuum Lambertum sic sellauimus, vt nostrum eius euadere non possit. Qui ante paucos annos defunctus est, vir auarus & pecuniosus. Dicente iterum milite: Dic mihi, de quo loco venisti nunc ad me? Respondit dæmon: Ego & socij mei eramus in exequijs cuiusdam Abbatissæ nigri ordinis; egressum animæ eius præstolantes. Tunc miles: Quot eratis ibi? Respondit dæmon: Nosti nemus in Cottinforst? Optimè, inquit, noui. Et ille: Non sunt tot folia in arboribus, quot illic fuimus congregati. Non est tam grandis silua in prouincia nostra. Et quid, ait, obtinuitis ibi? Respondit: Heu nihil, femina fuit religiosa, sed & Michaël Archangelus superueniens cum fuste ferreo sic nos cæcidit, & cædendo fugauit, vt dispergeremur, quæadmodum puluis qui à turbine impellitur. APOLLONIVS: Si tot dæmones congregati sunt in egressu vnus animæ, constat innumeros esse, quia per latitudinem mundi quotidie multi moriuntur. CÆSARIUS: Licet maligni spiritus ita sint in vno loco, quòd non sint in alio; attamen tam agiles sunt naturæ, vt vno momento diuersa transeant spatia terrarum. Vel dici potest: quòd cum fortiori numero insistant iustis morientibus, quàm malis, de quibus certi sunt. APOLLONIVS: Placet quod dicis. CÆSARIUS: Requisitus etiam si esset in obitu domini Geuardi Abbatis nostri, tunc recenter mortui; Respondit: Non est tantum arenæ in littore maris, quot ibi fuimus, fed

sed modicum ibi obtinuimus, quia pediculosi illi, more porcorum in humo iacendo grunniētes, non sinebant propius nos accedere: habent præterea domum quandam susurrij (capitulum notans) in qua omnia nobis, quæ delinquunt, subtrahuntur. Et dixit miles; Quomodo stultissime ausus fuisti ad obitum viri tam iusti venire? Ausus, inquit: Ego præsens fui, vbi Dei Filius expiravit, sedens super brachium crucis. Hoc verbum a dæmone prolatum, & à laico recitatum, maximè mihi fidem fecit dictorum, eo quòd in glosa legatur super Tobiam. Dicente Waltero: Quæ fuit portio vestra in Christi morte? Respondit: Nulla, malo nostro illic venimus, quia virtute morientis turbati, & agitati, detrusi sumus in infernum. Multa alia cum dæmone, quotiens solus erat, conferebat, quæ postquam conualuit multis recitavit. Vis nunc audire, qualis prædicti comitis finis fuerit & pœna? **APOLLONIVS**: Etiam. **CÆSARIVS**: Infirmatus verò in castra sua Niedecke, pro quadam contumelia sibi illata venit Coloniam: qui cum rediret, in via defectum cordis incurrit, & ait; Och nunquam de cætero videbo Coloniam. Cui in terram deposito, cum medicus diceret, mortem esse in ianuis, subiecit: Consulo tibi, vt vxorem tuam recipias. Respondente illo; Non faciam. Supplicavit ei pro quodam milite, quem diu incarcerationauerat: Nequaquam, inquit, egredietur me viuente. Tunc medicus; Ergo ante diem crastinum egredietur. Quod ita factum est. Cum verò moriturus esset, in sinu cuiusdam matronæ, quam viro proprio tulerat, iacebat: cui cum illa diceret; Domine, quid faciam post mortē vestram? Iuueni, inquit, nubere debes militi. Hæc ei verba vltima fuere. Eadem nocte, sicut mihi retulit Abbas quidam ordinis nostri, sanctimonialis quædam sancti Mauritij in Colonia, in loca pœnarū transposita est, in quibus puteum magni horroris, igneo tectum operculo, inter flāmas vidit sulphureas: de quo cum suū ductorē interrogasset, respōdit ille; Duæ tantum animæ in illo sunt, anima scilicet Maxentij Imperatoris, & anima Wilhelmi comitis Iuliacensis.

Manè

*Glosa. or
di. s. c. 6.
Tobia.*

Manè visum recitans, cū eadem die rumor insontif-
 set Coloniae de morte eiusdem comitis, visionem fuis-
 se verā intellexit. APOLLONIUS: Miror, qua de causa
 sociatus fuerit Maxentio in pœnis, tot annis interpo-
 sitis, & tot tyrannis ante ipsum defunctis? CÆSARIUS:
 Propter similem culpam: iustum fuit, vt qui partes e-
 rant in culpa, conformes fierent in pœna. Vtriusque
 vitam noui, Maxentij ex lectione, Wilhelmi ex mul-
 torum relatione: vterque tyrānus, vterque supra mo-
 dum luxuriosus. Sicut legitur in chronicis, nulla fuit
 in vrbe Romana, siue extra urbem, matrona tam no-
 bilis, tam pudica, dummodo oculis Maxentij place-
 ret, quin de domo mariti sublatam corrūperet: simi-
 lia faciebat de virginibus & viduis. Viderunt ista viri,
 & ingemuerunt; parentes, & tacuerunt: tanta erat il-
 lius crudelitas, vt cū nimio dolore cordis afficeren-
 tur, tristitiā tamen dissimularentur. Tanta eius exitit
 tyrānis, vt passim Senatores, ciues, milites occideret,
 de quibus aliqua habebatur suspicio. Wilhelmus ve-
 rō non dissimilia operabatur his, etsi non pari pote-
 state, non tamen impari voluntate: sicut audiui, ita
 deditus erat luxuriæ & incestui, vt vix aliquem habe-
 ret ministerialium, cuius vxorem aut filiam non attē-
 taret violare, nullam habens differentiam inter ma-
 trem & filiam, inter legitimam & absolutam. Quan-
 tā fuerit circa subiectos siue prouinciales crudelita-
 tis, omnis nouit episcopatus Coloniensis. Maxen-
 tius vxorem propriam occidit, iste inclusit: ille perse-
 cutus est ecclesiam multos perfidē occidendo; iste tē-
 pore schismatis imperij Romani persecutus est sedi
 Apostolicæ obediētes, sacerdotes de suis sedibus eji-
 ciendo, quosdam mutilando, & bona ecclesiarum
 diripiendo. Hæc acta sunt in temporibus Innocentij
 Papæ. Anno præterito canonicus quidam Aquensis
 retulit mihi de eodem Wilhelmo visionem satis terri-
 bilem: Post mortem, inquit, suam cuidam inclusa, cui
 benefecerat, visibiliter apparens, vultu lurido ac
 macilento, ait: Ego sum miser Wilhelmus, quandoque
 comes Iuliacensis; quē dū illa interrogasset de statu
 suo,

Euseb. lib
8. hist. ca
26 & li.
1 vita
Constan.
cap. 27.

suo, respondit: Totus ardeo: & cum leuasset vestem vilissimam, qua indutus videbatur, mox flamma erupit, sicque cum eulatu disparuit. Huic adhuc viuenti Deus, qui misericors est, vt eum a peccatis reuocaret, aliquid gloriæ suæ ostendit. In die quadam natalis sui; in canone prioris missæ, voces suauissimas, cum melodia dulcissima, quasi in cælo eum audire permisit, qui mox interrogans dominum Engilbertum, tunc maioris ecclesiæ in Colonia Præpositum, nunc Archiepiscopum, si voces easdem audiret, & ille se auduisse negaret, amplius mirabatur. In canone verò secundæ missæ, nec non & tertię, easdem voces, quæ diuersæ erant ætatis, audiuit. Cum hæc recitata fuissent domino Hermanno Abbati loci sanctę Marię, comitem adiit, ex ore eius, quæ dicta sunt, audiens: inuocauitque idem comes testem Deum, nihil se mentiri, hæc addens cum iuramento: Quia si adhuc semel mihi talia concederentur audire, omnibus meis paratus essem abrenunciare. Modicum tamen cœlestis hæc cōsolatio illi profuit, peccatis eius maximis impediētibus. Puteus in quem missus est comes iste, ad memoriam mihi reuocat pœnam cuiusdam mali sacerdotis,

CAPVT VI.

ERat in quadam villa sacerdos quidam miserimus, luxuriæ & comestationibus vacans, animasque sibi cōmissas omnino negligens: qui cum mortuus fuisset, parochiani sub eo defuncti, saxi comprehensis, in locis infernalibus illum jactare cœperunt, & dicere: Tibi commissi fuimus, tu nos neglexisti, & cum peccaremus, nec verbo neq; exemplo reuocasti nos, tu occasio nostræ damnationis fuisti: quem cum agitarent, lapides post eum mittendo, ille in puteum cadens, nusquam comparuit. Hæc cuidam religioso de illo sunt ostensa.